

mas t a 7 * 4

Doktor & Dement

O PŮL SEDMÉ POD CHATOU

Jsou v březovém háji. Ti dva, jež mlhy halí. Jsou sami a souzněním zní temný tón teskného praporu noci. To venku skučí v rachoru mloci. On se tiskne k ní a sviňa kolem zní. Sviňa jak tlustá prasica, a ejhle! Milá Krabica!

Je starý, ošklivý podzim. Svatební páry listů se sesírají k zemi jako opuchlé pavučiny u podkrovních váčků pavoučích snovacích bradavek. A Jarmila jako prvně kráčí ztemnělou, tichou alejí. S Gustavem. Poprvé s ním, poprvé s kdekým. Možná naposled. Měsíc jim k tomu svítí a hvězdy sprádají divnou melodii. Aúú! Vlci to všechno vidí. Strachy slídí očima přikovanými na dlažbě pohlednicových listů, co žloutnou v důsledku malého žáru slunečního vezíra.

Gustav je malátný, Gustav Mahler... Projíždí svými prsty po Jarmilině ruce a město za zády mizí. Malér!

Je tichá a tmavá noc a Gustav se k Jarmile přitočí. Za jejími zády jeho prsty prohrábnou všechny ty zbarvené listy, které nejsou pro samou tmou ani vidět. A ten chlad halí chuchvalce k sobě se choulících chomáčů.

Gustav se usměje a řekne: "Milá, jak jsi mi milá! Jak jsi mi rozuměla!" A vtom mu zpod rtů problyskne jeden řezák, druhý špičák, má upíří zuby!

Nad starou alejí utichli všichni motýli noci. Jen ptáci klovou svými špičatými zobany noc na střepy zlomených zrcadel.

Ale on má upíří zuby! Jarmila má prokousnuté hrdlo, leží ve vlahé trávě a ruku jednu má v kapse a druhou ne. Na poslední chvíli chtěla z ní vytáhnout kapesník, ale už to nestihla. Poněvadž Gustav se jí zakousl do hrdla.

Panenská bílá kůže jako břiza bělokorá prohryznutá jeho tesáky se odloupla. A pod ní - tělo robota! Všechny ty zkřivené, našpulené dráty. Všechny ty kovové šroubky od táty a máma tam přidala kapesník. Ten starý nádeník chasník... Vedl nám rubipa, je to jeho hodina. Je teď jedenáct, půjdeme domů spát.

Robot Jarmila leží na zemi a upír Gustav někde je v hrobě. "Fuj!", křičí děti, které se v noci obracejí z boku na bok a nemohou usnout. Čelíčka se jim potí v děsných snech o upířských humorech.

No ale... není každá noc jako tato. Další noc trvá zcela krátce a po probuzení Jarmila vynesli nahoru. Jarmil nemůže do schodů sám, změněným hlasem říká Jim, aby mu pomohl a chrchlá elektronky. A Jarmil Jimovi praví: "Měl jsem dnes strašný sen. Zdálo se mi, že jsem žena a zakousnut byl jsem. Upírem, upírem Gustavem, starostlivým ústavem!" A když tak sedí tiše ve svém chlívě, noviny do rukou si bere úzkostklivě. Otvírá je a na titulní stránce čte: **Loupežné přepadení v bance!** A poněvadž je dedektív, nedá si to vymluvit.

Běží do sazárny, běží, noha ho bolí, bolí ho děsně, kulhá jak třešně, když se rozpučí. V tomhle jarním ovzduší přibíhá do tiskárny... ééé, do sazárny a tam

mu sazeč Sazinka říká, když se ptá, že článek vysázený na přání jednoho starého tatínka.

A dedektiv volá: "Zas jeden sen, který propás jsem! Můžu snad za to, že probouzím se bez nohy a s nohou zas jindy mám ty problémy?"

Stará pověst praví, že komu se té noci zdá ten sen, potká v metru člověka s modrým okem uprostřed čela-Kyklopa. A potkal jej tam. Dedektiv však starou pověst neznal.

Kolem dokola zdálo se všechno zase tiché jako obvykle, zase jako v každé příhodě. Ale šumoty listí, praskání betonových kvádrů v podlaze dávaly tušit pod hladinou ticha neklid. Neklid jako strojopis. Na starém vlku jezdí starý blbec. O něm píše moudrý muž. Moudrý muž na konci zimy. Zima na konci svého období, zima, která tiše umírá na marách Jarah. Jarah potkala Sarah. Sarah potkala Martina. Jel na bílém koni, jel do kina. Promítali avantgardní snímek Luise Buñuela "Andaluský pes".

Slzy pro pláč má teď Anička. Byla to prodavačka v kase u toho kina, kde lidi z Berlína přišli. A sestra Gustava. Ona pláče, ale proč? Přišel tam taky vochoč. Ukradl jí kytky z kornoutu. Kornout je prázdný, v něm obsah žádný nevypovídá o jeho prvotním poslání.

Jarmile, Aničko, nic si z toho nedělějte! A Jarmil to všechno ví. Je zrovna na pravém místě, tam, kde má být. A potká vochoče, vochoče zmlátí, vezme mu obsah kornoutu a nasype ho zpátky do kornoutu a zamiluje se do Aničky, vezmou se.

A v noci, jednoho dne, o svatební noci, probírá se Anička a má zase sen. Áá! Upír, je to hnusný, hnusný upír! A zdá se jí, že je muž a že se do něj zakousává krásná upíří hnusnice.

A když se ráno probudí, pozná, že rysy hnusnice má její muž, její muž Jarmil. A pořád se jí do mysli vtírá tvář vochoče. Jako by vochoč měl být ten pravý a Jarmil se stal jejím strašným, strašným stínem, který ji pronásleduje každou noc od této první.

Lampa na stropě prdla půl sedmou. Jarmil nic netuší, myslí si, že žena je šťastná. Anička netuší, že Jarmil netuší, protože si myslí, že on je ten, který za všechno může.

A vochoč se vrátil z Ameriky a přivezl si lahev jedu. Dal jej Anně, Anna Jarmilu do polévky.

Večer se schýlilo k večeři. Jarmil bloumal po bytě a jen tak z nudy cvrnkal do hřbetů knih své knihovny a pobrukoval si tuto píseň: "Svá nesvá bloumala i ona po jejich velkém bytě plném šerých a sirých zákoutí plných obličejů Jarmila. Pro ni byla to kobka nemilá. A Jarmil pro ni strůjcem zla. A proto si to ani nezasloužila.

A pak, když Jarmil usedl si k večeři a nabíral si polévky do svého talíře, umřel. Ne. Ne? Ona se podívala a z okna viděla, že začala jaderná válka. Myslel jsem, že Jarmil umře... Ten umře teda!

Po válce studená léta, chlad, staré kůrky a staří lidé, mezi nimi Prďola. Prďola Brďola, který pracoval nedaleko kina, v jehož kase pracovala i Anna a kde lidi z Berlína přišli. Teď se snažili znovu zbudovat přístřešek pro chudé,

bludé. Všichni byli chudí, všichni si byli rovni a po Gustavovi jako by se zem slehla."

báseň

HRABOH BOHRA

M

Dva školáci
v dvojitém parku
po dvou dvojitých nohách
s příběhy dvou dvouřadů zubů
těsně před dvouzábradlým mostem
vydrželi obrácené dvojitě vé
síámo, síámo,
začal si to on.

povídka

Probouzí se v dobře zařízeném bytě o půl desáté.

Že bych dnes už začal? Jak to zase dopadne. Nevstávám, zatím ne a dnes se nebude nic dělat. Ani dnes. Odpočívám. Musím si odpočinout, strávit to, možná potom začnu. Ať to tam všechno shnije (myslí na pracovním stole)!

Je v dobře zařízeném bytě.

Co mám dělat? Hlavně se uklidnit, nic, poflakovat se.

Jsi v dobře zařízeném bytě.

Křížovky. Hledá je v knihovně. Spadl na něj Důmyslný rytíř. Zatím se tomu směje. Sušená tráva na čtyři, evropský stát na N a na šest, nádoba u studny, kalaba, nejmenší ostrov Bermud, esperantsky vánočka, tisková agentura v Angole. Doplňte houslistovu vtipnou odpověď. Tajenka má 12 písmen. Doplnil tři. Tři ypsilon vedle sebe.

Celý špatně. Vezmu druhou. Lýkovec zahradní na deset, jíst expresivně. Tajenka JAŘKEBOUROH. Opět vtipná.

Další. Tři písmena chybí. Další. Vyšlo, konečně. Tajenka. Měla být vtipná. Další. Chybí písmena.

Další. Chybí.

Aspoň ještě jedna musí vyjít. To není možný, to přece není pravda, musí to vyjít. Další. Nevím to. Další. Další. Došly. Konec. Všechno špatně.

Trhá papír na kusy. Mrská kuličky na všechny strany. Málem brečí vzteky. Dost, to stačí.

Jsi v dobře zařízeném bytě.

Klavír. Hudba léčí. Můj krásně rozladěný klavír. Zvuky starého šantánu. Vídeňské valčíky. V první pasáži osm chyb. Je třeba všechno znovu proběhnout. Stejný počet chyb, i když jinde. Další pasáž s pedálem. Slité tóny zastřou nepřesnosti. Závěrečný akord fortissimo. Těsně před ním krátká

vyčkávací pomlka. Há místo cé, prostředníkem přibral vedlejší klapku. Špatně. Znova. Poslední takty. Nedošel do konce. Chyba v triole. Znova. Akord. Špatně. Teď fortissimo. Špatně. Pěstmi do kláves. Fortissimo. Sprostá slova. Slyší se. Trochu se stydí. Výkřiky naladěny na e2.

Pět let cvičení. Nikdy se to nenaučím. Úprava pro třetí ročník. Rozmlátím to. Pořád dokola, pořád špatně.

Víko přirazil s co největší silou. Odštípla se tříška.

Jsi neschopný v dobře zařízeném bytě. Bezmoc.

Zapnul televizi. Čeká příjemnou pasivitu. Krásní muži a krásné ženy. Za zády visí zrcadlo. Jeho podoba versus krásní muži a krásné ženy. Prupiska s modrou náplní.

Nic neumím. Neschopný. Neschopný.

V ruce má křeč. Odporný. Tak ať je to vidět. Na rukou a na tváři. Modré čáry. Sním všechno, co tu mám.

Plení zásoby. Čmárá po sobě.

Všechno sním. Bude mi zle. No a co. Jsem si odporný. Hlavně broskve a šunku. Schovával si je až bude příležitost.

Nemůže se nadechnout. Neví, co jí. Žaludek mu tlačí na plíce. Je mu zle. Konečně.

Na zemi v kuchyni. Neschopný, počmrkaný, přežraný.

Vidí mě někdo? Kolik? Vidí, jaký jsem. Ať to řeknou.

Je v dobře zařízeném bytě.

Tělo neméně odporné než duše. Odporný soulad. Úleva.

Jsi v dobře zařízeném bytě.

Chce zvracet. Asi mu to pomůže.

Alena Bjačková

• Bjačková povídka vznikla 21. března 1995.

báseň

Arthur Rimbaud

Co je to pro nás, mé srdce, žhavá láva
A krev a tisíc vražd a dlouhé záchvaty
Vzteku, vzlykot pekel, jenž vyvrhává
Všechn řád; a severák v troskách rozvátý;

A celá pomsta? Nic!... - Ale ano, dosud v nás pramení,
Všechna! Knížata, senáty, majitelé továren.
Zmizte! moc, právo, historie, všechno ven!
To je náš dluh. Krev! krev! zlato v plameni!

Všechno pro válku, pro teror, odplátu,
Má duše! Zvráťme to ušknutí! Ach! zmizte,
Republiky světa! Panství aristokratů,
Dost! vojska, národy, kolonisté!

Kdo vzkřísí zuřících plamenů víření,
 Ne-li my a ti, s nimiž jsme spřízněni?
 K nám! Románovi přátelé: budete nadšeni.
 Nebudem pracovat, ó vlny vznícení!

Evropo, Asie, Ameriko, vypršel váš čas.
 Náš pochod pomsty všechno pohltní,
 Města i vesnice! - Zničí nás!
 Oceán udeří! Vulkány vyletí...

Ó! přátelé! - mé srdce, jsou to bratři, určitě jsou:
 Černí neznámí, pojďme! Vpřed! vpřed!
 Ó nešťěstí! stará zem se chvěje pode mnou,
 Jsem stále více váš! zem taje jako led,

To nic! já jsem tady! já jsem tady pořád.

• Rimbaudovu báseň *Co je to pro nás...* (Závrať) přeložil v roce 1993 Stanislav Krkeš.

recenze

DVAKRÁT Z KAMUFLONU

1) Rýmovaný svět naivity, romantiky, sentimentu, ve kterém žije nenaplněná láska, krapet přírody a lehká zamyšlení, tam někde sedí stará dáma, ze které básnířka 063423350 kroutí svou poezii. Básně ukroucené během celých deseti let obsahuje sbírka **Ryba smrdí od hlavy**. Po drsnější poezii *Romana Bortela* revoltujícího, vstupujeme tu do ženské jemnosti, zranitelnosti a sensitivity. Je třeba vstupovat bosýma nohama a s prstem na rtech, abychom neporušili a nepostrašili vyvíjející se krucánek dětského a dívčího veršování.

Je poměrně snadné vystopovat ty nejranější pokusy - v dětské říkance *Pohádka léta* se evidentně odráží vliv leporelových rýmovánek. Je zde použití antiteze známkou talentu? Zaklišenost následujících básní jako *Kamarádka*, *Loučení s láskou*, *Litost*, opsaných z oprýskaných zídek na ulici, má jistě svou paralelu v období, ve kterém pravděpodobně vznikaly, tj. v autorčité období dospívání (puberta).

A jdeme dál. Dál už je stará dáma tlustá, má metafory a má přirovnání, hlavně přirovnání - "*den jako pohřebácký vůz*", "*chci létat jako tažní ptáci*", "*okno jako pomník*" atd. Nenaplněnost postupně posunuje téma lásky z reálného prožitku popsaného prostými oznamovacími větami do oblasti fantaskna a snů - do oblasti "kříšťálových zámků", "pouští", "fotografií", "ničeho", až do nejfantaskna - do duše a vrcholí v obraze bolestného, ale osvobozujícího se zakletí do břízy v závěrečné a nejrozsáhlejší skladbě této sbírky - *Zmoklé bříze*, dle mého názoru nejpůsobivější. I tady, jako jinde charakteristický prvek (pokud skutečně je charakteristickým prvkem) ženské lyriky, tj. "vtělování se do něčeho", "splývání a styk s předměty", ať už

masochistické (*špendlíkem přiráží mě ke zdi - Ironie osudu*), či uvolňující (*Mraky*).

Jestliže *Zmoklé bříze* nejpůsobivější, pak *Káva* nejzajímavější - humor, transcendentno, surrealita, fantazie, opět láska, fikce, prostě hodně.

"*Není monotematická!*", říká o staré dámě autorka. Kde se berou, tu se berou najednou básně tak trochu až jakoby s filozofickými úvahami, tu se bere *Pravdě na památku*, tu *Život v kalafuně*, tu *Hledání Bét-elu*, tady boj za pravdu, tady nutnost soudržnosti, tady hledání. K tomu ještě existenciální pocity (*Prázdnota*) a pak už stará dáma odplouvá do mraků...

MN

• 063423350: *Ryba smrdí od hlavy*. Básně z let 1984-1994. Hranice 1994, Nakladatelství Kulturního sdružení Unarclub LS†D, edice Kamuflon, svazek 2.

2) *Blanka Kolková* nachází svůj svět v rychlém střihu konstatování. Avšak tak jsou zkratkou, že se snad ani luštit nemají. Dokumentární záznam je předzpěv pointy. Básnický jazyk už je hovorový. Místo metafory patří větnému úlošku. A v neurčitých vztazích, ve kterých vůči sobě tyto fragmenty (u *Kolkové* nejčastěji shodné s veršem) jsou, se pozná básník a básnička. A *Blanka Kolková* je básnička, protože přes veškerou všednost materiálu se nad jejími básničkami "klene duha poezie".

G

• *Blanka Kolková: Divadýlko loutkový*. Hranice 1995, Nakladatelství Kulturního sdružení Unarclub LS†D, edice Kamuflon, svazek 3.

ukázky

* * *

Písničky jsou hloupý.
Svět není jak písničky.
Svět nelítá.

Prý si dělám iluze
o místě z pravé strany
Nebo z levé?

Bůh není.
Bůh není?

Po náměstí chodí atomová
bomba.
Náměstí je špatně upletenej svetr.

V lavici seděl sen.
Ale bál se mě.

A prý má to cenu.
Co je to cena?

Do vesnice přijel poslední
autobus.

Písničky lžou.
Já kradu.

A nemáme se rádi.
Co?

* * *

Dovedeš mě rychle otočit,
prohrábnout mi vnitřnosti
(mezi prsty)
blýsknout mi do očí
svlíct mě
zláskovat

Ale nemiluješ mě
Vadím ti
Ty nemiluješ
Ty onanuješ

* * *

Smutek v měňavý kuličce
Cvrnkáš ji do koberce
Potahuješ mě za obočí

za řasy, za ruce
Růže vyplavaly na hladinu
Sníme je
Vtáhnem je do obočí
za řasy, do rukou
"Odpřísáhli jsme si lásku
Pod mostním obloukem"

• Tři ukázky ze sbírky *Divadýlko loutkový*.

vzpomínky _____ 3. část

František Xaver Bašík

FRANZ KAFKA 1892 - 1895

**Tu se mu vynořila v paměti ona věta z knížky o pohlavním životě a ihned bez rozmýšlení ji použil. Vážně a důstojně, jako nějaký kazatel, pronesl: "Není v životě lidském nic krásnějšího nad spokojený život manželský." Teprve při pohledu na užaslého Kafku mu napadlo, že provedl nenapravitelnou hloupost. A také se o tom hned přesvědčil. Chlapec se otázal se živým zájmem: "Jak to? Manželství je maminka a tatínek, co je na tom krásného?" Frantík si dal pernou práci, aby rozmluvu nějakým způsobem odvedl na jiný předmět, ale hoch trval na svém, aby mu objasnil krásu manželství.*

Řekl tedy: "No není to krásné, když máš tatínka a maminku, kteří se o tebe starají, mají tě rádi, a když se dobře učíš a děláš zase radost jim? A ostatní děti také! No, není to krásné?" Hoch chvíli mlčel, zřejmě neuspokojen, přemýšlel a přišel asi na nový nápad; znenadání vyhrkl: "A jak se dostanou děti? Odkud přicházejí? Pověz mi!"

Teď zůstal Frantík teprve celý zkoprnělý a pozdě litoval své nepředloženosti, že zavedl řeč na manželství; zároveň pocítil, že to vše nějak hloupě skončí a nezklamal se. Zatím mohl na hochovu otázku odpovědět, že to neví, a byl by mluvil pravdu, leč obava, že by v očích svého svěřence ztratil mnoho z jeho velkého mínění o svých vědomostech, a tudíž že je nucen nějakou odpověď dát, odvětil tak, jak to kdysi jako malý školáček sám od maminky slyšel: "To máš tak, když si maminka a tatínek přejí dostat děťátko, tak se modlí a jednoho dne je najdou v posteli."

To už byli zpět v Celetné ulici a za chvíli cupal malý Kafka po schodech do bytu a Frantík do krámu a do "posady". Již na něj čekali. Pulty byly obloženy zbožím pro mnoho objednávek - obchod zas oživil s počátkem podzimu - i dali se s účetním opět do psaní účtů po obvyklém způsobu, přímo na pultech. (s.77-57)

**Za nějaký den po poslední procházce s Frantíkem Kafkovic (zatím po několika dní pršelo) zavolala paní Frantíka, dala mu tři zlaté - bylo teprve patnáctého (15. září? 1894) - řekla mu, že synka už vyučovat nebude, mají prý ve škole o*

několik hodin více češtiny, a tak už vyučování nebude zapotřebí. Nepřekvapilo ho to příliš. Domyslel se, že chlapec doma opakoval něco z jejich rozmluvy, a chápal, že i když to nebylo nic špatného, přece jen rodiče nesouhlasili s podobným způsobem poučování jejich synka. Také se ani nezmnili, neučinili mu ani nejmenší výtky. (s.79)

*Když se Kafka vrátil ze své obvyklé ranní procházky před výkladními skříňemi obchodu a nikdo jiný právě v krámě nebyl, přistoupil k němu (Frantík) a chvatně mu sděloval, že se má dostat do Mladé Boleslavi do kanceláře továrny, a prosil, aby byl propuštěn nejdéle koncem měsíce. Pan Kafka, klidný a poměrně mírný člověk a právě dnes, jak bylo vidět, ve zvlášť dobré náladě, se usmál a vlídně zahovořil: "No, když myslíte, že to tam bude pro vás lepší, tak jen si od prvního (února 1895) jděte, já vás zdržovat nebudu." Ponejprv dnes Frantíkovi vykal. Pokrčil rameny a vzav do ruky noviny, dal se do čtení. (s.105)

*Dni rychle ubíhaly a než se nadáli, bylo tu posledního ledna. V obchodě spočítali pan Kafka s panem účetním, kolik dělá letošní "Neujahresgeld" (peněžitě dárky pro personál poskytované dodavateli zboží), k čemuž Kafka také nějakou částkou přispěl, a vypočítali pro Bartíka podíl deseti zlatých. Dostal je zároveň se svým platem, takže si tentokrát odnášel celých dvacet zlatých a dobré vysvědčení, panem Dlouhým opravdu krasopisně napsané.

Bylo teprv asi pět hodin, když se pan Kafka k Frantíkovi obrátil se slovy: "No tak dnes už můžete jít, Franc, a ať se vám tam dobře daří!"

Poděkoval srdečně, přistoupil poté k paní sedící jako obvykle u pokladny a děkoval znova, rozloučila se s ním vlídně. Potom zašel do zadního skladu, aby i tu se všemi se rozloučil a vrátil se - naposledy - k účetnímu do "posady". Po rozloučení zde opustil pak pohnut místo svého prvního působení. Ani nevzpomněl podívat se nahoru na děti, a Frantíka Kafkovic již nikdy víc nespatriil. (s.109)

(konec)

diktát

Zpěvák hrabě Grošák von Gulina TŘETÍ DŽÍNY (BYLY MOJE)

Svetry vykukující z džínových bund narážejí na dva zadky. Dívčí a Pavlův. Sourozenecké nebo milenecké. Teď se rozdělili. Hedvika se vrátila. Na něco zapoměla.

*

Sedím před opadaným domem, omítka se drolí. Muž ve svetře zakroužil na kole kolem vývěsní skřínky. Děravým mrakem prolezlo světlo a nasvítilo dům do červena. Bude 20 hodin. Muž v košili projel. Pavel na konci ulice zmizel. Projela trojice na kolech. A další člověk. Někdo si vedle mě sednul a usnul.

*

Z hostince leze světlo z lustru. Světlo je to podobně slabé jako na nádraží. Geometrické tvary vzduchu spojují kolejnice elektrických drátů. A. Zpěvč z hospody. Autobus pomalu minul úsek silnice, motorové vrkú napočítalo planetě ještě milion let.

*

Z hostince leze světlo. Sbor přidal: Výchadila náběreg Kaťúša. Pavel je blízko u vody, ale ne u moře. Kaťúša vyšla na mořský břeh nebo na kraj řeky? Den třese hlavou, odumírají mu buňky. Chlapík vyšel z oprýskaného domu se džbánkem pro pivo. Vypadá jako Paul Newman z Pevnosti Apačů v Bronxu. A už se vrací. Už se přibližuje. Už tu je.

*

Hedvika utíká za Pavlem. Pavel chytil za ruku jasmínovou větev. Dal si inzerát a odpověděla mu dívka z Nairobi. Dopis se ztratil někde v Káhiře. Asi.

*

U domu roste půlmetr živého plotu. Auto přeřizlo šero a táhne se za ním světlo jako na laně, nevelký kužel drnká o obrubník. Není horko. Zbytky byrvy pokraslují lavičku mapou. Jedno jezero upír a druhé jezero je bota. Pavel a. Blíží se Hedvika. Z dálky má tvar a z blízka nemá.

• Grošákova povídka vznikla 6. května 1995.

náš úděl

MY NAME IS PECI

Já na peci se válím rád
A toto je můj Grošák
Tak už mě račte znát
Mé jméno je Pecivál

Pecivál

básně

Králíček

HUMORFÉN PETRA MARKA

aneb

3 BÁSNĚ O ŽIVOTĚ A LIDECH

VĚZENÍ

Špatná doba je doma
Venku je dobrá nechuť
Z chuti jen páchnou ústa
Z chuti jen bolí zuby
Z chuti se potím

Krásně sedím v kině (doma)
"Život začal v moři."
Co že to slyším?
Hlas jde z kina (z domu)
Televizní bustr myslí logicky:
"Když přepnu jeden čud,
Uvidím něco nového."
A dál si bustruje hlavu

Zpěvák mi sdělil myšlenku
 Rozchodu se svou milenkou
 A že je to on tak hledím
 Za chvíli slezu z palandy
 O půl nám přinesou jídlo
 Ještě rok a do světa
 S hlavou plnou zážitků
 Ze světa

ÓDA NA RADOST

Mladý nihilista spáchal myšlenku:
 "Chtě nechtě..."
 Ale já říkám: Machomet!
 On na to:
 "Viděl jsem slepé lidi"
 Já na to trochu mlčím
 A myslím na Ódu na radost

Mladý nihilista přesvědčil dívku:
 "Rozhodně už nikdy..."
 Ale já říkám: Pytel kuchařem!
 On na to:
 "Viděl jsem chromého"
 Já na to trochu mlčím
 A myslím na Ódu na radost

Zajdi si do kina na pěkný film
 Zajdi si do parku za dětmi
 Obejmi dívku chce tě milovat
 Promluv si s mámou
 Promluv si s tátou
 Promluv si s bráchou ségrou
 Třeba s Havlem mluv

Jenom nečekej!
SEBEVRAH OPTIMISTOU

Ptakopysk na nebi
 Znamená to déšť
 Životní potřeba
 Jen zčásti ukojí
 Už na víc nemáš?
 Prospal sis den!
 Nebud' se příteli
 Vesel se do noci!
 Vešel jsi do noci!!
 Věšel ses do noci!!!

Rupnutý špagát
 Sebevrah amateur
 Filmový měsíčník
 Zbyl z tebe kus
 Noviny pod bradou
 Zazpíváš komusi!
 Zazíváš komusi!!
 Zazpíváš komusi!!!

Je druhý den a ty
 Úsměv a dívka
 Rupnutý špagát
 Sis omotal do gati
 Chyběl ti opasek
 To byl ten problém
 Symptomy poznání
 V malostech zakřepčí
 Vzplanutí pro svět zas
 Není tak nejlehčí

• Tři ukázky z Králíčkovy cyklu *Humorfén Petra Marka aneb 24 básní o životě a lidech*, který vznikl v Praze 19. a 20. června 1994.

povídka

Hraboh Bohra PRÁSK!

Sedím v desátém patře jakéhosi bytu. Nohy mám skrčené a hlavu si opírám o kolena. Dlaněmi zakrývám své oči a myslím na svět. Jsem schánka, do které nechodí dopisy, snad jen anonymy. Je mi zle a trápím se. Svět se mi slil

v neurčitou a nechutnou hmotu, kterou nazývám smuteční hnus. Ta hmota se mě snaží celou obalit svými odpornými barvami. Bráním se, oddělávám si ji z hlavy a z hrudi, aby mozek mohl myslet a srdce dokázalo vnímat. Mozek mi totiž pomáhá najít v paměti něco, co mi poslední dobou nezpůsobilo utrpení. Probíráme se tou vlezlou hmotou, ale nic než ji nenacházíme.

Srdce ohluchlo, osleplo, nemá nic krásného, co by chtělo vnímat, ochablo a zesláblo. Kolem mě procházejí nohy a oči s prsty, které na mě ukazují... a mluví...

-Podívejte se na ni, sedí, má zavřené oči a nic neříká. Člověk by řekl, že je mrtvá!

-Tváří se ztrápeně, aby vypadala zajímavě. Óó, hlava jí klesla pod tíhou trápení až na kolena.

-Někdo se rád předvádí a snaží se na sebe upozornit, ale tímto způsobem nikoho nezaujme. Chová se naprosto trapně.

-Proč se tu s námi nebaví, netančí, nezpívá?

-Nemůže, musí přemýšlet o hloupostech. Tuhle řekla, že se nemůže dostat ze stavu neviditelné duhy, která čeká na slunce s deštěm, díky kterým by se zjevila v celé své duhové kráse. Rozumíš tomu?

-Je to hloupost! Chtěla tě ohromit nějakou ohranou metaforou!

-Nevím, proč vůbec chodí mezi lidmi. Lidé se chtějí bavit ne trápit se bezvýznamnými úvahami.

-Bavit se, užívat si, jsme tu jen na chvíli, není čas přemýšlet o smyslu našeho konání.

-Doufám, že nás brzy opustí...!

Ano, přicházejí jen anonymy.

Kéž bych se mohla postupně zcvrkávat, až by ze mě byla jen malinká lehounká kulička, ale ne zas tak lehounká, aby neprorazila okenní tabulku.

...Prásk, střepy štěstí a najednou žádná gravitační síla, žádný volný pád. Jako kosmická raketa se šílenou rychlostí dostávám stále více a více vzhůru a je mi úžasně. Hmota z utrpení je pryč. ...Prásk, střepy se spojily v okno a já už zase sedím na gauči.

-Je to blázen! Před chvílí jako by se usmívala a teď jí tečou slzy.

-Dívá se na horní část okna!

-Vždyť tam nic není.

-Nejlepší by bylo, kdyby odešla! Kdo jí sem vůbec pozval?

-Prosím vás, kdo ji sem přivedl? To byl ale nápad!

-Povězte mi, co jí chybí? Je zdravá, i její rodiče na tom nejsou se zdravím tak špatně!

-Je pravda, že to s nikým netáhne, ale to je její chyba.

-Kdyby se třeba odpoutala sama od sebe, víc se orientovala na lidi! S lidmi je přece zábava!

-Jenomže ona se stejně bavit neumí, a přitom je bavení něco tak velkolepého. Zrovna tuhle jsme si s jedněmi známými tolik užili...

TAK DOST! Svalila jsem se na zem. ŠÍLENÁ GRAVITACE! Propadla jsem se a omlouvám se cizím lidem, že jsem jim spadla na stůl. Ale ani

nedokončím omluvu a už jsem zase u jiných lidí, tváří se přátelsky a vedou mě do výtahu. Mačkám P, ale výtah jede snově nahoru. Zním to, často se mi o výtahu zdává. Výtah jede dál... 10. patro, ale nezastavuje se. Jede čím dál rychleji. Náhle se zastaví, potom jede dolů. Vtom stojí a já se snažím otevřít dveře, ty však krutě odolávají. Pak zase jede dál a dál. Typická snová vize. Asi se nejdřív musím dostat dolů, abych potom mohla jet zase nahoru. Ale proč? Klesat, klesat a pak bum bác a tma. Chybí mi už jen síla, abych zmáčkla knoflík s desítkou a jela za anonymními známými. Někdo však bere mou ruku a mým ukazováčkem mačká knoflík na palubní desce. Jedeme nahoru k mým starým známým, k mým známým! Trvá to však hrozně dlouho. Když jsem tudy jela prve, trvalo to sotva pár vteřin. BOŽE, proč jedeme tak pomalu.

Uf, to není možné! Na každém patře je na okýnko dveří od výtahu nalepena tvář nějakého člověka. Zřejmě jsem s každým z nich měla co do činění. Každé patro jiné, každá tvář jiná. Opět ta divná síla uchopuje mou ruku a já najednou každé to okénko něžně hladím a po pohlázení se tváře rozplývají. BOŽE, co je to?

Prásk, okýnkem výtahu už nevidím nic, ani chodbu, už nevidím ani okýnko. Deska s cuplíky se také rozplývá a já jsem lehounká. Jsem kulička, barevná kulička. Dokázala jsem to sama, nebylo třeba slunce ani deště a já kulička jsem náhle získala schopnost čarát po obloze a zanechávat za sebou nádherné duhové pruhy. Počkat, vážně jsem to dokázala sama? Kdo mi vlastně pomohl zmáčknout ten cuplík? Hlavně že už mám pokoj od těch dole, kteří jsou zahaleni tou odpornou hmotou.....Duhy, duhy, červená, oranžová, růžová, duhy.....

-Prý se s ní utrhí výtah!

-Hloupost, skončila to sama. To se jen tak vykládá, aby rodina nenesla na své pověsti sebevražednou pečeť!

-No, já jsem slyšela, že žije. Má být snad v blázinci nebo co!

-Vždycky jsem říkal, že nemá mezi normálními lidmi co pohledávat!

-No jo, nikdy k nám vlastně nepatřila.

-Žila jen pro sebe a nám vůbec nerozuměla.....!

PRPOJ RECORDS
&
NAKLADATELSTVÍ KULTURNÍHO SDRUŽENÍ
UNARCLUB LS+D

7. června 1995 uvádějí na trh
SÉRII HRABĚTE
GROŠÁKA
ČERNÝ KŮŇ hudební kazeta
klipový film ŽBUBÍBUP
BÍLÁ SLÍPKA papírová knížka

Petr Marek & Jiří Nezhyba

TŘETÍ DEN

-Co to nese?

-Kdes byl?

-Co to nese?

-Náký balík...

-Né, né, je to šálek.

-Šálek?

-Co to asi nese?

-Nějaký nápoj?

-Karlé, co to neseš?

Ale Karel neodpovídal a nechal si své tajemství pro sebe až do smrti. Ale sotva Karel stačil usednout, přiblížil se k němu obrovský člověk, vzal ho i se židlí, no, a praštil s ním o zem. Bylo to hrozné, najednou se v hospodě strhla obrovská rvačka. Všichni se bílí. Nevěděli jsme, co máme dělat, a tak jsme sháněli naše přátele, abychom raději šli domů, ale museli jsme se zaplést také do rvačky.

-Feoktisi, Feoktisi!

-Andrjucho Pavoukovno!, křičeli jsme jeden přes druhého.

Ale nikoho jsme nemohli nalézt.

-Andrjucho Pavoukovno, kde jste?, zachroptěl Feoktis Petrovič.

Andrjucha Pavoukovna zmizela, stejně jako všichni naši přátelé. Au! A v té rvačce jsme nemohli, nemohli jsme vlastně nic dělat. A tak jsme, tak jsme jen seděli a přihlíželi a dojídali zbytky od včerejší večeře. Je to pravda, schovali jsme se vlastně za velkým pultem a probudilo nás až kokrhání kohouta. Takto jsme vlastně tuto rvačku se štěstím a bez vážnějšího zranění přežili v klidu.

Na druhý den vše bylo takové divné, lidi se k sobě chovali opět jakoby tu byl přízrak v černém kabátě. Přišel jsem za Andrjuchou Pavoukovnou a zeptal jsem se jí, jestli by nešla na skleničku. Řekla, že by šla raději na procházku. A tak jsem koupil dva lístky na koncert. To se ví, Andrjucha Pavlovna Pavoukovna, chtěla jít shlédnout koncert. Ten koncert se ovšem nekonal, konal se náhradní koncert, ve kterém vystoupila skupina Andrjuše Oranže, syna, byl velký syn, byl to syn Ustapyvečny Oranžovové. Bigbeatové koncerty bývaly slabostí Andrjuchy Pavoukovny, všichni víme, jak si libovala v recesi, na takových koncertech se vždycky velmi vyřádila.

V ten večer zapla rádio a poslouchala svůj oblíbený rozhlas, poslouchala ho už tak roky, takže jí ani nepřipadlo poslouchat něco jiného. Ale jen tak pro pořádek nakoukla do susedova bytu. Soused se díval na svou zahraniční televizi. Soused vůbec nepokládal za nevhodné to, co Andrjucha vyváděla, prakticky si jí ani nevšiml. Byl tak zahleděn do své televize, že si nevšiml, že někdo přišel. A tak Andrjucha raději zašla na koncert, neboť zahraniční televize právě předávala přímý přenos z koncertu, který se konal hned vedle.

Vstoupila do dveří, ohlušila ji hudba a překvapil text písně, ale vůbec jí to nevadilo a křepčila dál. Mezitím naši dva přátelé, Feoktis Petrovič i jeho přítel, se připlížili k sálu.

-Tady to někde bude!, zapochyboval Feoktis.

-Doufám, že jsme tady správně, odtušil Fedor, *-a že tu najdeme Andrjuchu Pavoukovnu.*

-Doufám, že nebude zase v jednom ze svých převleků, minule nás pěkně vystrašila. Myslivci měli co dělat.

-To já jsem zíral, já přijdu a vidím a říkám si, že špatně asi vidím, že se mi to zdá.

-Já tady snad přijdu o uší!!!, zašeptal prosebně Feoktis. *-Neměli bychom jít ven? A nebo raději ne.*

-Myslím si, že by stejně Andjucha Pavoukovna s náma nešla.

Feoktis Petrovič žadonil:

-Půjdeme alespoň na záchod! Jdeme!

-Dobře.

Zůstali na záchodě. Feoktis Petrovič společně s Fedorem Ostapjevičem přišli na záchod, ale ne s úmyslem vykonat svou potřebu. Mezitím v sále Andrjucha Pavoukovna stále rádiila, ale hudba brzy přestala hrát. Na záchodě mezitím dva přátelé setkali se s člověkem, který také nemočil. Byl to muž v nejlepších letech, lehce prošedivělé vlasy a lehce prošedivělý mozek. Říkal si Šedý Anatolij. A začal přátelům vyprávět svůj příběh. Jeho příběh byl naprosto totožný s příběhem, který vyprávěl Feoktis a který vyprávěl taky jeho bratr, jeho bratr Fedor. Ano, mohli si myslet, že tento Šedý Anatolij mohl být Karel, nebo ten muž v těch vysokých hnědých botech, o kterém si mysleli, že je rybář, nebo ta mladá pěkná žena, nebo úplně někdo jiný. Nikdo mu neviděl do tváře a on pokračoval ve svém vyprávění:

-Byli jsme tam oba, i s Karlem, potkal jsem ho v té jeskyni a on zapálil svíci, kterou jste viděli i vy. Karel si potrpěl na svíce a potrpěla si na ně i jeho dívka Matvejevična. Matvejevična byla krásná dívka s plavými vlasy, která přišla do vašeho města. Vaše město, vaše město s tak poetickým názvem jako je Užďubarumpal se ten den proměnilo v morové smetiště. Neskrýváme, že za to mohl zrovna Karel, proto také spáchal tu sebevraždu, příhoda s obrovským mužem v hostinci byla jen fingoaná.

Nikdo z nás nemohl a taky nechtěl jeho ošklivému a pro nás děsivému vyprávění věřit. Nemohli jsme uvěřit tomu, že náš nejlepší přítel Karel byl ten, kdo se o to zasloužil.

-Všechno je zapsáno v kronice!, zvolal Šedý Anatolij. *-Můžete se o tom přesvědčit slovo od slova!*

Ano, ten muž nelhal. Ať to byl kdo to byl, slova, jež nám povídal, byla zapsána ve velké kronice. Pečlivě, slovo od slova, ji znal nazpaměť, což nás udivovalo. Znáť kroniku nazpaměť není normální věc. A tak nám z ní začal pomalu, s velkými pomlkami, citovat patnáctou kapitolu roku 1767:

-Toho dne, toho dne se ve městě objevil Karel Uzurpný, Karel Uzurpný, řečený Ischias. Přivekl s sebou i nebohé děvče, nebohé děvče jménem

Matvjejevična. Matvjejevična nemohla za to, co se stalo v následujících dnech, neboť v následujících dnech se Karel ubytoval v hostinci, platil falešnými penězi a zval si lehké dívky k sobě nahoru do pokoje. Křepčili hrozný tanec. A to se opakovalo každý večer, každou noc, v každé chvíli, když byl Karel Uzurpný, v tom podivném hotelu. Šedý Anatolij se významně podíval do rohu a pak dodal: -Až potom jsme si uvědomili, že to vlastně byly tajné a tajně provozované mše za zkázu lidstva. Název mše za zkázu lidstva nebyl myšlen vážně, oni se pouze snažili o to, narušit plynulý a poklidný chod našeho městečka, a tak pokusit se o změnu. Chtěli jej vyrvat z oné letité letargie zaviněné mnohaletou a léta podporovanou upocenou maloburžoazií, která rozpínala své chřtány hluboko, až pod kanalizační otvory, ve kterých se čas od času ozvaly ty zvuky. Chtěli jsme se dozvědět, odkud ty zvuky proudí a co je jejich původcem. Ty zvuky byly příšerné, a když jsme vlezli do kanalizace, nedalo se tam skoro ani chvíli vydržet. Všude běhaly krysy a svítila jim červená očka, svítila jim očka tak, že se navzájem oslíňovaly a narážely do sebe hlavami. A pro člověka to tam bylo nesnesitelné, krysy se zařezávaly a zahryzávaly do těl, vytrhávaly jim maso a vzápětí mizely v dírách, ovšem s každou mizející krysou desítky dalších vylézaly ničit těla vstoupivších do kanálu. A tak také skončil Karel. Karel Uzurpný tehdy do kanálu šel za účelem ty krysy krmít. Ano, on, on ty krysy vydržoval, to jsme se později dozvěděli od jeho dívky Matvjejevičny. A ta nikdy nelhala. Po Karlovi zůstala pouze ta velká kronika, kterou musel psát on sám vlastní krví!

A to vše nám pověděl Šedý Anatolij z vlastní vůle, my jsme neměli důvodu mu nevěřit, a tak jsme vlastně zjistili, co všechno stálo za pozadím celého příběhu, a že hlavním viníkem je vlastně Anatolij Semjonov. Ale nebyl to Šedý Anatolij, byl to syn Andrijuchy Pavoukovny. A to všechno jsme se dozvěděli.

-Tak, teď už to víme!, zajásal Feoktis Petrovič. -Karel je v podstatě nevinný, i když nese na vině také svůj díl.

-Ta smrt, jež ho postihla byla určitou odplatou, přisadil si Fedor.

-A byl to dostatečný trest pro tak zhýralého podvodníka a karbaníka, jakým Karel bezesporu byl.

-Dokonce jsem si ve svých snech představoval, jak Karla ty krysy žerou. Měl jsem nepochopitelnou radost, radost ze smrti člověka, jenž byl mým nepřitelem. Nikdy jsem nemohl věřit tomu, že já bych byl schopen něčeho takového, že bych mohl mít radost z utrpení druhého. Ale v tomto případě mi to vůbec nevadilo.

A tím končí třetí den mého vyprávění a já odcházím ze své cely na popravu.
(konec)

■ **Maštal** ■ **Grošákovy chytré noviny** ■ číslo 4 ■ květen 1995 ■
 Šéfredaktor: Zpěvák hrabě **Grošák von Gulina** ■ Redakce: **Katy Malenovská & DJ Pecivál** ■ Adresa redakce: Opava SU ČL 2 & Hranice
 Hvězdoslavova 18 ■ Vydává **Nakladatelství Kulturního sdružení Unarclub LS+D** ■ Sazba: **Grošák** ■ © Grošákeum, 1995 ■